

RECENZIA

J. C. Miskovsky: **Géologie de la Préhistoire. (Méthodes, techniques, applications)**. Masson, Paris, 1987, 1 297 s.

Za redakcie popredného francúzskeho odborníka pre kvartér J. C. Miskovského vyšla v Paríži veľmi zaujímavá kniha „Geológia praveku“, na napísaní ktorej sa podieľalo viac ako 80 autorov. Kniha je rozdelená na šesť hlavných častí, ktoré sú rozvedené podľa samostatných kapitol. Je bohato ilustrovaná a doplnená tabuľkami, schémami a pod. Každá kapitola je doložená príslušnou bibliografiou.

Prvá časť (takmer 300 strán) je venovaná geologickým kvartérnym javom a vplyvom na kvartérne uloženiny a ich vývoj. Má dvanásť samostatných kapitol, pojednávajúcich o klimatických zmenách a paleoprostredí, zaľadnení, periglaciálnych uloženinách, púšťových kvartérnych uloženinách, riečnych terasách, paleojazerách a ich sedimentoch, krasových javoch, suchozemských karbonátových formáciách, o zmenách morskej hladiny a podmorských uloženinách, kvartérnom vulkanizme, paleopôdach a o neotektonike.

Druhá časť sa zaoberá prospekciou a vykopávkami. V ôsmich častiach rozvádza geomorfológiu a kartografiu, metódy archeologického vyhľadávania pomocou diaľkového prieskumu Zeme, metódy geofyzikálneho vyhľadávania, zaľudnenie a vzorkovanie, metódy vykopávania, zákonodarstvo a ochranu archeologických nálezísk, archivovanie jestvujúcich vykopávok a banícku geológiu a archeológiu.

Tretia časť (200 strán) podrobne pojednáva o kvartérnych archeologických sedimentoch a metódach ich výskumu. Spracovali ju poprední francúzski odborníci a zverejnené poznatky majú uplatnenie v celej kvartérnej geológii, mineralógii a pod. Jednotlivé kapitoly sa zaoberajú granulometriou (granulometria a morfoskopia kameňov, experiment, štúdium mrazovej frakcionácie, granulometria pieskovej a prachovito-ílovej frakcie), mikroskopickým štúdiom (mikromorfológia, ťažké minerály, exoskopia kreme-

ňa), difraktometriou (ílová mineralógia), geochemiou (základná geochemia, stopové prvky v íloch, geochemia stabilných izotopov O a C, organická geochemia).

Vo štvrtej časti sa opisujú metódy a techniky štúdia rôznych obsahov nachádzajúcich sa v kultúrnych sedimentoch, ako napr. rastlinný obsah a jeho štúdium (peľové zrná, spóry, makrozvyšky), živočíšny obsah, človek, kamený a keramický materiál (petrografia, štúdium výbrusov keramiky, fosilný človek a metódy jeho štúdia).

Piata časť sa zaoberá metódami datovania. V ôsmich kapitolách (biochronológia, dendrochronológia, varvy a prehistorický výskum, tefrochronológia, paleomagnetizmus v kvartérnej geológii, izotopová stratigrafia, rádionukleárne metódy, termoluminiscencia, rádioaktívne nerovnováhy v uránovej skupine, stopy štiepenia, datovanie K-Ar metódou, paramagnetická rezonancia, racemizácia aminokyselín) sú opísané všetky metódy prichádzajúce do úvahy na určenie veku vykopávok a sedimentov.

Šiesta časť konfrontuje človeka s klimatickými zmenami a jeho prostredím. V kapitolách ako astronomické priblíženie, izotopická registrácia hlbokomorských sedimentov a korelácie s klímou európskeho kontinentu, rekonštrukcia kontinentálnych paleoklím, interakcia medzi človekom a jeho geologickým prostredím sa príslušní autori zaoberajú aktuálnymi i minulými vzťahmi a závislosťou ľudskej existencie na rôznych geologických a klimatických javoch.

Kniha poskytuje komplexný pohľad na problematiku výskumu archeologických sedimentov, ako aj na samotné archeologické nálezy, podáva veľmi široký register analytických i technických postupov použiteľných na štúdium uvedenej problematiky.

Myslíme si, že táto kniha bude užitočnou nielen pre pracovníkov archeologického výskumu, ale aj pre kvartérnych geológov pracujúcich na územiach, v ktorých človek zanechal stopy po svojej činnosti.

Milan Ciesarik